

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR MARTS 2012

Omfang og art af kriminalitet begået af 14-årige

Dette notat angår registreret kriminalitet begået af unge, som var 14 år på gerningstidspunktet, også selv om vedkommende måtte være fyldt 15 år på afgørelsestidspunktet. Analyserne omhandler såvel fældende afgørelser som sigtelser, og der indgår både overtrædelser af straffeloven og særlove-
ne. Analyserne er baseret på tal fra Kriminalregisteret. Samme person kan optræde i statistikken flere gange.

Det bemærkes, at færdselsbøder under 2.000 kr. som hovedregel ikke registreres i Kriminalregiste-
ret og dermed heller ikke indgår i den følgende opgørelse.¹

I alle opgørelser skelnes mellem, om hændelser har fundet sted i andet halvår 2010, første halvår 2011 eller andet halvår 2011. Der er, som forventet, et relativt lille antal strafferetlige afgørelser det første halve år efter sænkelsen af den kriminelle lavalder, idet såvel gerningstidspunktet som afgø-
relsestidspunktet skal ligge inden for samme halvår. Det samme er ikke tilfældet i 2011.²

1. Fældende afgørelser

Tabel 1 viser antallet af strafferetlige afgørelser vedrørende de unge, der var 14 år på gerningstids-
punktet.³ Det fremgår, at det i alt drejer sig om 1.343 fældende strafferetlige afgørelser, hvoraf langt de fleste er truffet i første og andet halvår 2011. Det illustrer, at det første halve år efter sænkelsen af den kriminelle lavalder giver et skævt billede af omfanget af strafferetlige afgørelser.

Godt to tredjedele af afgørelserne angår ejendomsforbrydelser, heraf langt de fleste er butikstyveri-
er, idet 38 pct. af samtlige sager vedrører butikstyveri. Af de øvrige ejendomsforbrydelser er den største gruppe hærværk, efterfulgt af brugstyveri af knallert, cykel mv. (men ikke biler), andre tyve-
rier, indbrud og røveri.

¹ Visse færdselslovovertredelser registreres dog uanset bødens størrelse.

² Da data til brug for denne opgørelse er rekvireret medio februar 2012, er det dog muligt, at oplysningerne vedrørende andet halvår af 2011 ikke er fuldstændigt opdaterede, idet enkelte sager kan mangle at blive indberettet til Kriminalregi-
steret.

³ I fem tilfælde er dømt 15 år på gerningstidspunktet for hovedsigtelser, men 14 år på gerningstidspunktet for en eller flere af bisigtelserne. Disse fem sager er ikke inkluderet i analyserne. Dertil kommer syv sager, der er under anke, såle-
des at det er afgørelsen i første instans, der er inkluderet i tabellen.

Af de 12 seksualforbrydelser angår én voldtægt, mens seks angår blufærdighedskrænkelser. Dertil kommer tre sager vedrørende samleje eller anden kønslig omgængelse mod nogen under 12 år og to mod nogen under 15 år (men over 12 år).

Tabel 1. Afgørelser fordelt efter kriminalitetens art.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	Andet halvår 2011	I alt
<i>Seksuualforbrydelser i alt</i>	1	6	5	12
<i>Vold i alt</i>	19	88	58	165
<i>heraf § 244</i>	14	69	42	125
- § 245	1	3	2	6
- § 119	3	12	9	24
<i>Ejendomsforbrydelser i alt</i>	161	384	361	906
<i>heraf indbrudstyveri</i>	8	16	23	47
- butikstyveri	107	225	175	507
- andre tyverier	9	24	37	70
- brugstyveri af knallert, cykel mv.	12	21	42	75
- røveri	5	22	6	33
- hærværk	13	28	43	84
<i>Andre straffelovsovertrædelser</i>	2	8	13	23
Straffelovsafgørelser i alt	183	486	437	1106
<i>Særlove i alt</i>	53	69	115	237
<i>heraf lov om euf. stoffer</i>	5	14	14	33
- våbenloven	5	6	8	19
- færdselsloven	39	44	61	144
I alt	236	555	552	1343

Langt de fleste af voldssagerne angår den simple vold, § 244, og størstedelen af de resterende sager angår vold eller trusler om vold mod nogen i offentlig tjeneste, § 119. Kun seks sager vedrører alvorligere vold.

De 23 sager under 'andre straffelovsovertrædelser' angår i fire tilfælde falsk anklage, i fire tilfælde falsk anmeldelse, i ét tilfælde fornærmelig tiltale af offentlig myndighed, i syv tilfælde husfredskrænkelser, i to tilfælde uberettiget adgang til edb-oplysninger, i to tilfælde misbrug af faresignal mv., i ét tilfælde hjælp til undvigelse, i ét tilfælde betleri og i ét tilfælde uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med færdselsuheld. Særlovsovertrædelserne vedrører primært lov om euforiserende stoffer, våbenloven, færdselsloven og ordensbekendtgørelsen.

Af tabel 2 fremgår arten af de straffe, som de unge er idømt. Der er i langt de fleste tilfælde tale om en bøde, idet 80 pct. af sagerne i 2010, 67 pct. af sagerne i første halvår 2011 og 76 pct. af sagerne i andet halvår 2011 er afgjort med bøde. I 218 sager er der idømt en betinget dom, heraf fire med vilkår om samfundstjeneste. Der er idømt 13 ungdomssanktioner og 14 ubetingede domme – heraf 11 delvist betingede. I 55 tilfælde består afgørelsen af en advarsel, mens 23 sager er resulteret i et tiltalefrafald med vilkår og 40 sager i et tiltalefrafald uden vilkår. Endelig er der i tre tilfælde idømt en foranstaltningsdom.

Tabel 2. Afgørelser fordelt efter afgørelsens art.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	Andet halvår 2011	I alt
Ubetinget dom	2	5	7	14
Ungdomssanktion	2	7	4	13
Betinget dom med vilkår om samfundstjeneste	1	3	0	4
Betinget dom i øvrigt	16	116	82	214
Bøde	189	371	417	977
Advarsel	14	26	15	55
Tiltalefrafald med vilkår	4	8	11	23
Tiltalefrafald uden vilkår	8	18	14	40
Foranstaltningsdom	0	1	2	3
I alt	236	555	552	1.343

Længden af de ubetingede domme eller den ubetingede del af delvis ubetingede domme fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Ubetingede frihedsstraffe fordelt efter længde.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	Andet halvår 2011	I alt
14 dage	0	0	1	1
30 dage	1	1	0	2
60 dage	0	0	1	1
90 dage	1	1	2	4
120 dage	0	0	1	1
150 dage	0	3	0	3
180 dage	0	0	1	1
360 dage	0	0	1	1
I alt	2	5	7	14

I mere end halvdelen af dommene – otte ud af 14 – er straffen fastsat til højst tre måneders fængsel. Den længste dom er på ét års fængsel.

2. Sigtelser

Antallet af tilfælde, hvor en 14-årig er blevet sigtet for en forbrydelse, fremgår af tabel 4. Opgørelsen omfatter også sigtelser, der ikke er ført til en fældende afgørelse. Det er en af grundene til, at der forekommer betydeligt flere sigtelser end afgørelser. En anden er, at en afgørelse kan angå et sagskompleks og omfatte en række bisigtelser.

I løbet af den undersøgte periode på halvandet år forekommer der 3.420 sigtelser. 68 pct. af sigtelserne angår ejendomsforbrydelser, og 26 pct. af samtlige sigtelser angår butikstyveri.

Af de 77 sigtelser for seksualforbrydelser vedrører de 17 voldtægt og 33 blufærdighedskrænkelser. Af de 17 sigtelser for voldtægt er der for 10 af dem endnu ikke truffet en afgørelse, mens påtalen er opgivet i fire tilfælde. De øvrige tre sigtelser vedrører samme person, som er idømt en delvis betinget dom i andet halvår af 2011.

Langt de fleste af voldssigtelserne angår simpel vold, § 244, og de resterende tilfælde angår primært vold eller trusler om vold mod nogen i offentlig tjeneste, § 119, samt trusler efter § 266. 28 sigtelser vedrører alvorligere vold, heraf dog ingen vedrørende den særligt alvorlige vold, § 246.

Tabel 4. Sigtelser fordelt efter kriminalitetens art.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	Andet halvår 2011	I alt
Seksuualforbrydelser i alt	16	26	35	77
heraf voldtægt	4	6	7	17
- Blufærdighedskrænkelser	5	16	12	33
Vold i alt	119	144	154	417
heraf § 244	80	85	99	264
- § 245	7	12	9	28
- § 119	15	20	22	57
- § 266	14	21	23	58
Ejendomsforbrydelser i alt	800	808	719	2.327
heraf indbrudstyveri	65	80	62	207
- butikstyveri	355	244	293	892
- brugstyveri af knallert, cykel mv.	55	84	91	230
- røveri	39	65	28	132
- hærværk	117	99	83	299
Andre straffelovsovertrædelser	16	24	17	57
Straffelovsovertrædelser i alt	951	1.002	925	2.878
Særlove i alt	199	208	135	542
heraf lov om euf. stoffer	15	29	16	60
- våbenloven	26	26	22	74
- færdselsloven	148	131	75	354
I alt	1.150	1.210	1.060	3.420

De 57 sigtelser under 'andre straffelovsovertrædelser' angår primært falsk anklage eller anmeldelse, fornærmelig tiltale af offentlig myndighed eller polititjenestemand, uberettiget adgang til edb-oplysninger samt husfredskrænkelser. Særlovsovertrædelserne vedrører primært færdselsloven, lov om euforiserende stoffer og våbenloven. Fem af færdselslovssager angår spirituskørsel.

3. Varetægtsfængslinger

I 40 tilfælde har en person, som var 14 år på gerningstidspunktet, været varetægtsfængslet. I ét enkelt tilfælde var personen fyldt 15 år på tidspunktet for varetægtsfængslingens start, mens varetægtsarrestanterne i alle de øvrige tilfælde var 14 år på det tidspunkt.

Længden af varetægtsfængslingerne fremgår af tabel 5.⁴ Sagerne er fordelt på henholdsvis andet halvår 2010, første halvår 2011 og andet halvår 2011 efter tidspunktet for varetægtsfængslingens start.

Tabel 5. Varetægtsfængslinger fordelt efter længde.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	Andet halvår 2011	I alt
Til og med 2 uger	1	1	6	8
Mere end 2-4 uger	3	5	4	12
Mere end 4-6 uger	1	0	0	1
Mere end 6-8 uger	2	2	0	4
Mere end 8-10 uger	0	4	0	4
Over 10 uger	3	8	0	11
I alt	10	20	10	40

De 40 varetægtsfængslinger har i gennemsnit varet godt syv uger. De korteste har varet to dage, mens den længste har varet knap seks måneder.⁵ Sidstnævnte varetægtsfængsling er efterfulgt af en foranstaltningsdom.

⁴ I de tilfælde, hvor domsdatoen ligger før den oplyste dato for varetægtsfængslingens ophør, er det perioden fra varetægtsfængslingens start og frem til domsdatoen, der er angivet.

⁵ De meget korte varetægtsfængslinger kan reelt dreje sig om opretholdte anholder. Men i Kriminalregisteret er de registreret som varetægtsfængslinger.